

6

ΚΕΦΑΛΑΙ Ο ΕΚΤΟ: Η ΑΚΜΗ

Αντικειμενικοί Σκοποί

Μετά τη μελέτη και την επεξεργασία των ενοτήτων του βουκεφαλαίου οι μαθητές / μαθήτριες θα είναι σε θέση:

- Να περιγράφουν την παθογένεια της ακμής και την κλινική της εικόνα.
- Να διακρίνουν τις κύριες μορφές της ακμής.

Η ΑΚΜΗ

6.1 Γενικά

Η ακμή είναι χρόνια και πολύμορφη δερματοπάθεια που συνδυάζεται με κατακράτηση σμήγματος στους τριχοσμηγματογόνους θυλάκους και δευτερογενείς επι μολύνσεις. Συνήθως εντοπίζεται στις σμηγματορροϊκές περιοχές του προσώπου, της πλάτης, του στήθους και των ώμων.

Παρατηρείται περίπου στο 30% των εφήβων της λευκής φυλής. Εμφανίζεται και στα δύο φύλα και συχνότερα στους έφηβους αρρενες. Η εμφάνιση της συμπίπτει με την έναρξη της εφηβείας και πρωτύτερα. Εξελίσσεται με εξάρσεις και υφέσεις.

Εικόνα 6.1: Επιφανειακή ακμή

Εν γενική προσφορά τον δερματολόγον K. Πονσονλίδη

6.2 Αιτιολογία - Παθογένεια.

Η αιτιολογία και η παθογένεια της ακμής έχει σχέση με πολλούς παράγοντες, σπουδαιότεροι των οποίων είναι οι εξής:

6.2.1 Διαταραχές της κερατινοποίησης.

Αυτές εντοπίζονται στο ύψος της κατώτερης μοίρας του τριχοσμηγματογόνου αδένα. Στη θέση αυτή με το ηλεκτρονικό μικροσκόπιο βλέπουμε παχύτερη την κεράτινη ουσία και πιο γρήγορη πριν ωρίμανση των κυττάρων της επιδερμίδας.

6.2.2 Μκροβιακός παράγοντας.

Ομικροβιακός παράγοντας παίζει καθοριστικό ρόλο στην ακμή. Στους τριχοσμηγματογόνους θυλάκους ατόμων που πάσχουν από ακμή, βρέθηκαν τοκορινοβακτηρίδια της ακμής, ο επιδερμικός σταφυλόκοκκος και άλλα μικρόβια.

6.2.3 Συηγματόρροια.

Η κοινή ακμή αναπτύσσεται σε περίοδο ανάπτυξης και υπερλειτουργίας των συμγματογόνων αδένων.

6.2.4 Ορμονικοί παράγοντες.

Είναι βέβαιο ότι η παθογένεια της ακμής έχει στενή σχέση με τις ανδρογόνες ορμόνες και, ιδιαίτερα, όσον αφορά τους άνδρες με την τεστοστερόνη και ούσια αφορά τις γυνναίκες με την ανδροστενεδιόνη. Τα ανδρογόνα και κυρίως η τεστοστερόνη είναι υπεύθυνα για την υπερέκκριση των συμγματογόνων αδένων.

6.2.5 Κληρονομικότητα

Η κληρονομικότητα επηρεάζει την κλινική εικόνα της νόσου, την κατανομή των βλαβών και τη χρονική της διάρκεια.

6.2.6 Κλιματολογικοί παράγοντες

Στα εύκρατα κλίματα η ακμή αναπτύσσεται περισσότερο κατά τους χειμερινούς ψυχρούς μήνες, ενώ στα περισσότερο θερμά κλίματα η ανάπτυξη της ευνοείται κατά τις υγρές περιόδους. Έχει παρατηρηθεί ότι η επιδείνωση της ακμής, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες οφείλεται στην υγρασία του περιβάλλοντος και στην υπερβολική εφίδρωση του ατόμου.

6.2.7 Ψυχολογικοί παράγοντες

Δεν έχει εξακριβωθεί πειραματικά η σχέση του ψυχολογικού παράγοντα με την παθογένεια της ακμής. Υπάρχουν όμως ενδείξεις ότι οι ψυχολογικοί παράγοντες και το άγχος επιδεινώνουν την ακμή. Αυτό παρατηρείται κυρίως στους μαθητές και στους φοιτητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων.

6.3 Κλινική Εικόνα

Το εξάνθημα της ακμής είναι πολύμορφο και αποτελείται από φαγέσωρες, βλατίδες, φλυκταινίδια, βλατιδοφλύκταινες, οζίδια, κύστεις και πολλές φορές από ατροφικές και υπερτροφικές ουλές.

1. Φαγέσωρες (Μπιμπίκια)

Είναι κερατίνα βύσματα με γκρίζο ή μελανό χρώμα που γεμίζουν τους πόρους των τριχοσμηγμάτων θυλάκων. Αποτελούνται κυρίως από πέταλα κεράτινης ουσίας, μελανινού ταρατημάτη, τριχών, σμήγματα υπολείμματα σμηγμάτων αδένων. Αποτελούνται πρώτη εκδήλωση της κοινής ακμής. Στην αρχή είναι χωρίς φλεγμονή, στη συνέχεια, όμως, μπορεί να αναπτύσσουν φλεγμονή. Χωρίζονται σε κλειστούς (άσπρους) και ανοιχτούς (μαύρους) και μπορούν να βγουν εύκολα όταν τους πιέσουμε από τα πλάγια.

2. Βλατίδες

Οταν οι φαγέσωρες μολυνθούν, τότε δημιουργούνται κωνικά επάρματα, τα οποία τελικά παίρνουν κόκκινο χρώμα από τη φλεγμονώδη διήθηση. Η φλεγμονή οφείλεται στα ελεύθερα λιπαρά οξέα και στο σμήγμα, το οποίο εισέρχεται στο χόριο μετά τη ρήξη (άνοιγμα) των τριχοσμηγμάτων θυλάκων.

3. Φλυκταινίδια

Εχουν μικρό μέγεθος, περίπου όσο το κεφάλι της καρφίτσας, και περιέχουν πυρύδες γυρό. Οταν η φλεγμονή προχωρήσει στο βάθος του χορίου, τότε σχηματίζονται τα οζίδια. Αυτά υποχωρούν με αργό ρυθμό ή εξελίσσονται σε κύστεις.

4. Κύστεις

Σχηματίζονται από την απόφραξη του στομίου του τριχοσμηγματογόνου θύλακα. Το στόμιο, αυξανόμενο, διατείνεται το ιχωματων θυλάκων, και οι σχηματίζόμενες κύστεις μπορούν να φθάσουν μέχρι το μέγεθος φασολιού. Οι κύστεις παρουσιάζουν φλεγμονή, και το δέρμα που τις καλύπτει είναι σκούρο κόκκινο. Όταν ανοίξουν, έχουμε την έκριση παχύρρευστου πύου.

5. Ουλές

Οι φλεγμονώδεις βλάβες της κοινής ακμής, μετά την αποδρομή τους, αφήνουν ερυθηματώδεις κηλίδες, οι οποίες υποχωρούν και εξαφανίζονται σε μικρό χρονικό διάστημα, ή σχηματίζουν ουλές, οι οποίες είναι μικρές ή μεγάλες και εμφανίζονται στο πρόσωπο στη ράχη και στην μπροστινή επιφάνεια του θώρακα.

6.4 Κλινικές Μόρφες

Μη Φλεγμονώδεις Μόρφες

6.4.1 Φαγεσφορική ακμή.

Είναι ήπια μορφή ακμής και γαρακτηρίζεται από την παρουσία φαγεσώρων, συνήθως στην μύτη στο μέτωπο και τα αυτιά. Μπορεί να συνυπάρχει με σμηγματόρροια. Οι φαγέσφορες είναι συνήθως ανοικτοί (μαύροι) ή κλειστοί (λευκοί), μονοί ή διπλοί. Οι κλειστοί παίρνουν πολλές φορές την μορφή επιπεδοποιημένων βλατίδων και είναι πιο συχνοί στα μάγουλα και στο μέτωπο.

6.4.2 Επιφανειακή ακμή.

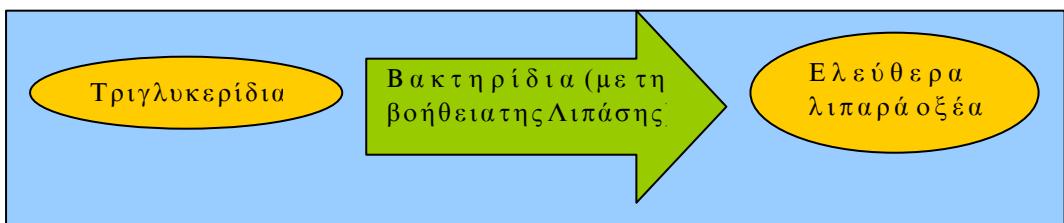
Βρίσκεται σε ποσοστό 20% περίπου και κατατάσσεται στις ήπιες μορφές ακμής. Οι φαγέσφορες μπορούν να συνυπάρχουν με τις λίγες φλεγμονώδεις βλάβες και με μικρές ουλές από προηγούμενες βλάβες. Συνήθως διαρκεί 1-2 μήνες και συνοδεύεται από σμηγματόρροια.

6.4.3 Νεογνική ακμή.

Πρόκειται για συνηθισμένη μορφή ακμής. Εμφανίζεται σε ηλικία 2-3 μηνών ή και νωρίτερα, μπορεί όμως να εμφανιστεί και πολύ αργότερα. Είναι το ίδιο συχνή στα αγόρια και στα κορίτσια και χαρακτηρίζεται από φαγέσωρες και σπανιότερα από φλυκταίνιδια, τα οποία υποχωρούν σε λίγες εβδομάδες. Ο βλάβες εντοπίζονται στα μάγουλα, στο μέτωπο ή στο πηγούνι, ποτέ όμως σε περιοχή εκτός προσώπου.

Φλεγμονώδεις Μορφές

Οι φλεγμονώδεις μορφές ακμής χαρακτηρίζονται από την παρουσία φλυκταίνιδιων, βλατιδοφλυκταίνιδών και κύστεων. Οιδια βρώσεις που δημιουργούνται είναι απότελεσμα της ρήξεως του θυλακικού επιθηλίου. Οι μορφές αυτές επιπλέον ταΐζονται συχνά από βακτηρίδια, τα οποία με τη λιπασή που περιέχουν διασπούνται τη γλυκερίδια του σμήγματος σε ελεύθερα λιπαρά οξέα με αποτέλεσμα την δημιουργία φλεγμονής.

6.4.4 Βλατιδώδης ακμή πηγουνιού γυναικών: κόντρα στην έμμηνορυσία ακμής σε ηλικία και μετά.

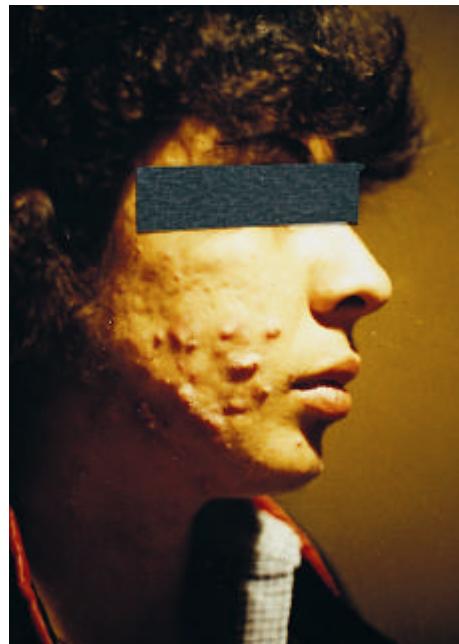
Είναι η ακμή που εμφανίζεται συχνά σε γυναίκες με γαλύτερης ηλικίας με εντόπιση στο πηγούνι λίγες ημέρες πριν από την έμμηνορύση και βελτιώνεται μετά από αυτήν. Οι βλάβες αποτελούνται κυρίως από βλατίδες και φλυκταίνιδια. Η βαρύτητα της επηρεάζεται από συγκινησιακούς παράγοντες και μπορεί να υποτροπιάζει για ορισμένα χρόνια.

6.4.5 Βλατιδοφλυκταινώδης ακμή.

Είναι η πιο συχνή μορφή ακμής στον τόπο μας. Εντοπίζεται συνήθως στο πρόσωπο, στο λαιμό, στους ώμους, στο στέρνο και στην πλάτη. Περουσιάζει μεγάλη πολυμορφία βλαβών, όπως φαγέσωρες, βλατίδες, φλυκταινίδια, διαβρώσεις, εφελκίδες και ουλές. Υποτροπιάζει συχνά, ακόμη και οταν το άτομο βρίσκεται σε θεραπεία, και έχει απρόβλεπτη διαδρομή. Μπορεί να μεταπέσει στη βαρύτερη μορφή, δημιουργώντας σοβαρό ψυχολογικό πρόβλημα στον άρρωστο και το περιβάλλον του.

6.4.6 Κυστική ακμή.

Επίμονη, βαριά ακμή, που υποτροπιάζει. Αρχίζει γύρω στην ηλικία των 18 ετών και προσβάλλει περισσότερο τους άνδρες. Εντοπίζεται κυρίως στο πρόσωπο, στο λαιμό, στην πλάτη, στους ώμους και στο στέρνο. Εδώ έχουμε την παρουσία φαγεσώρων και κύστεων. Οι κύστεις έχουν μαλακή ή σκληρή σύσταση πονούν και, όταν τις πιέσουμε, εκκρίνουν το έλαιο που δεξιερεύνεται. Πιλλές από αυτές επικοινωνούνται με τα ξύτα τους με σήραγγες και δημιουργούν αποστήματα. Κατά την ρήξη των κύστεων ακολουθούν σχάσεις ή ελκώσεις, παχιές εφελκίδες και ουλές ακανόνιστες, υπερτροφικές, ακόμη και χηλοειδή ακμή. Σε σπάνιες περιπτώσεις υπάρχει δεκατική πυρετική κίνηση ή διόγκωση των λεμφαδέων.

Εικόνα 6.2: Κυστική ακμή

Εν γενική προσφορά του δερματολόγου K. Πουσούλιδη

6.4.7 Πυόδερμα προσώπου.

Βαριά επιπλοκή της ακμής, που μοιάζει με την κυνουρική ακμή. Οι βλάβες, οι οποίες εντοπίζονται κυρίως στα μάγουλα, πυορροούν. Παρατηρούνται κύστεις, αποστήματα και ουλές.

6.4.8 Gram(-) Θυλακίτιδα.

Είναι ασυνήθιστη εκδήλωση ακμής και παρατηρείται στο πρόσωπο αρρώστων που λαμβάνουν μακροχρόνια αγωγή με αντιβιοτικά από το στόμα ή τοπικά. Από τις φλεγμονώδεις βλάβες έχουν απομονωθεί τα μικρόβια: κολιοβακτηρίδιο, κλεμπσιέλα, καθώς και βακτηρίδια αρνητικά κατά Gram. Από τις κυνουρικές βλάβες έχει απομονωθεί και το μικρόβιο πρωτέας. Υπάρχει πιθανότητα ο βλεννογόνος της μύτης να αποτελεί πύλη εισόδου των βακτηριδίων που, στη συνέχεια, εγκαθίστανται στο πρόσωπο.

Εικόνα 6.3: Ακμή ράχης

Εν γενική προσφορά τον δερματολόγον *K. Πονσούλιδη*

6.4.9 Ανδρογενετική ακμή.

Αυτή η μορφή συναντάται μόνο σε γυναίκες και χαρακτηρίζεται από βλατιδοφλύκταινες στο πρόσωπο και αραίωση τριχών, κυρίως στη μετωπιαία ή μετωποβρεγματική ώρα τους τριχωτού της κεφαλής, καθώς και από υπερτρίχωση στο πρόσωπο. Η σημαντόρροια που ακολουθεί

συσχετίζεται τις περισσότερες φορές με διαταραχή του μεταβολισμού των ανδρογόνων.

6.4.10 Επαγγελματική ακμή.

Προέρχεται από ασθενείς που έρχονται σε επαφή στην εργασία τους με ορισμένες ουσίες, όπως λάδια, χλώριο κτλ.

I. Ακμή από λάδια. Είναι αποτέλεσμα επαφής στο εργασιακό περιβάλλον με ορυκτέλαια, προϊόντα πίσσας, πετρέλαιο κ.ά. Προσβάλλει συνήθως άνδρες οι οποίοι εργάζονται σε εργοστάσια, σε συνεργία αυτοκινήτων ή ως συντηρητές δρόμων κ.ά. Έχουμε την εμφάνιση ανοικτών φαγεσώρων με ελίγες φλεγμονώδεις βλάβες στο πρόσωπο, στους βραχίονες, στους μηρούς και στις έντριχες περιοχές. Οι κύστεις απουσιάζουν.

II. Χλωροακμή. Εμφανίζεται σε άτομα που είναι εκτεθειμένα σε χλωρόναυθαλένια, διοξίνη ή σε άτομα που είναι εκτεθειμένα σε χημικές ουσίες. Κλινικά παρατηρούμε μεγάλους, ανοικτούς φαγέσωρες, βλατίδες, φλυκταίνιδια και μικρές κύστεις, που εντοπίζονται στο πρόσωπο, στην κάτω γνάθο, στον τράχηλο, στους βραχίονες και στους μηρούς. Η εξέλιξη τους μπορεί να διαρκέσει για μία μέρα έως και δύο εβδομάδες, αφήνοντας ουλές και μετά την ίαση τους.

6.4.11 Φαρμακογενετική ακμή.

Η ακμή αυτή προέρχεται είτε από την εφαρμογή τοπικών σκευασμάτων είτε από τη συστηματική χορήγηση φαρμάκων για θεραπευτικού όφεργους.

I. Ακμή από χρήση τοπικών σκευασμάτων. Πρόκειται συνήθως για θυλακικές βλάβες, που μεταπίπτουν σε βλάβες ακμής. Η ακμή αυτής της μορφής, προέρχεται κυρίως από κορτικοειδή σκευάσματα με μέτρια ή ισχυρή δράση που εφαρμόστηκαν τοπικά. Επίσης, το θείο και τα φαγεσώρογόνα σκευάσματα μπορούν να προκαλέσουν βλάβες.

II. Ακμή από συστηματική χορήγηση φαρμάκων. Ακμοειδή εξανθήματα από φάρμακα, όπως κορτικοστεροειδή, οιστρογόνα, ιωδιούχα, αντιφυματικά, αντιεπιληπτικά, λήθιοδενείναιασυνήθιστα. Σαν αίτιο λαμβάνεται η απόφραξη του τριχοσμηγματογόνου πόρου. Χαρακτηρίζονται συνήθως από θυλακικό εξάνθημα.

6.4.12 Ακμή από καλλυντικά.

Το εξάνθημα αποτελείται συνήθως α πόκλειστούς φαγέσωρες, θυλακικές μικρές βλατίδες και σπανιότερα φλυκταίνιδια είναι επίμονο, ή πιο και χρόνιο και εντοπίζεται στο πρόσωπο, στο μέτωπο στους κροτάφους και γύρω από το στόμα. Οφείλεται στη χρήση καλλυντικών για το πρόσωπο ή το σώμα, ή κοσμητικών προϊόντων για τα μαλλιά.

Οι υδατικές κρέμες προσώπου, που περιέχουν λανολίνη και τα παράγωγα της, έχει βρεθεί ότι έχουν φαγεσωρογόνο δράση.

Η χρήση ανιοντικών σαμπουάν με θειούχα αλκάλια ή και φαρμακευτικών με λιθανθρακόπισσα δημιουργούν ακμήστις περιοχές των κροτάφων.

Τα συστατικά **ίσο-παλμιτικό, βουτύλ-στεατικό, ίσο-στεατικό** κ.ά. είναι ι σχυρά φαγεσωρογόνα και μπορούν να προκαλέσουν ακμοειδή εξανθήματα. Ανάλογα αποτελέσματα μπορεί να παρουσιάσουν και οι λιπαρές κρέμες τροφής του δέρματος.

6.4.13 Νευρωτική ή προκλητή ακμή.

Η νευρωτική ή προκλητή ακμή χαρακτηρίζεται από ελάχιστες, τυπικές ακμοειδείς βλάβες οι οποίες εμφανίζονται στο μέτωπο, στους κροτάφους και στα μάγουλα. Αυτές συχνά παρουσιάζουν διαβρώσεις, εφελκίδες και ουλές, και η δημιουργία τους οφείλεται στους ίδιους τους αρρώστους.

Οι πάσχοντες είναι ατομαστην πλειοψηφία τους νευρωτικά, που υποστηρίζεται, ότι επιδεινώνουν το μικρό, ενδεχομένως πρόβλημά τους με το "τσίμπημα" των βλαβών στρέφοντας ενάντια στον εαυτό τους μία μορφή καταπιεσμένης επιθετικότητας.

6.5 Η Θεραπεία της Ακμής

Η θεραπεία της ακμής διακρίνεται σε **συστηματική** και **τοπική**. Ανάλογα με την μορφή της ακμής επιλέγονται το είδος της θεραπείας που θα ακολουθήσουμε.

6.5.1 Συστηματική Θεραπεία.

I. Αντιβιοτικά και αντιφλεγμονώδη.

Τα αντιβιοτικά δίδονται σε περιπτώσεις σοβαρής φλεγμονώδους ακμής. Σε ορισμένες, όμως, περιπτώσεις έχουμε ανεπιθύμητες ενέργειες και ανάπτυξη ανθεκτικών στελεχών από τη συνεχή χρήση των αντιβιοτικών. Τα αντιφλεγμονώδη δίδονται για τη μείωση της φλεγμονής.

II. Αντιανδρογόνα.

Χορηγούνται από το στόμα στις γυναίκες, έχουν κεντρική ρυθμιστική δράση, περιορίζουν την κυκλοφορία των ανδρογόνων στο αίμα, και κατά συνέπεια μειώνουν τον όγκο των εκκρίσεων των σμηγμάτων γόνων αδένων.

Ωστε νδείξεις για την χορήγηση αντιανδρογόνων εκλαμβάνονται οι περιπτώσεις όγκων των ωοθηκών και της μήτρας και ίπαρξη κιρσών και φλεβίτιδας. Επίσης η ασθενής θα πρέπει να διακόψει ή να ελαττώσει το κάπνισμα.

III. Βιταμίνη A.

Χορηγούμε βιταμίνη Α οποία βοηθά την ταχύτερη αποκατάσταση του δέρματος. Πολλές φορές κάνουμε συνδυασμό της βιταμίνης Α με την βιταμίνη Ε για καλύτερα αποτελέσματα.

IV. Ισοτρεπτινοί.

Χορηγείται μόνο σε βαριές περιπτώσεις κυστικής ακμής, ευκολότερα στους ενήλικες άνδρες και μόνο από δερματολόγο, με συνεχή παρακολούθηση. Πρέπει να γίνεται έλεγχος των λιπιδίων και της χοληστερίνης κατά τη διάρκεια της χορήγησης της ισοτρεπτινοΐνης.

Η σοβαρότερη παρενέργεια του φαρμάκου είναι η τερατογένεση. Για τον λόγο αυτό δεν επιτρέπεται η κύνηση κατά τη διάρκεια της λήψης του φαρμάκου και ένα μήνα μετά τη διακοπή της θεραπείας.

V. Κορτικοστεροειδή.

Χορηγούνται σε ειδικές περιπτώσεις και με σύνεση.

VI. Ηρεμιστικά.

Δίδονται σε περιπτώσεις όπου η ψυχική κατάσταση του ασθενή δρα αρνητικά στη διεξαγωγή της θεραπείας.

6.5.2 Τοπική Θεραπεία

I Η καθαριότητα παίζει σπουδαίο ρόλο στην τοπική θεραπεία της ακμής. Πρέπει να γίνεται του λάχιστο δύο φορές την ημέρα, με χλιαρόνερό και αντισηπτικά σαπούνια.

II. Οκαθαρισμός του προσώπου πρέπει να γίνει από αισθητικό στα αρχικά στάδια της ακμής, ώστε να απαλλαγεί ο ασθενής από τους φαγέσωρες και το σμήγμα.

III. Τοπικά εφαρμόζουμε αλοιφές ή κρέμες, οι οποίες περιέχουν ρεζορκίνη, σαλικυλικό οξύ, αζελαϊκό οξύ (azelaic acid), ερυθρομυκίνη (erythrococin), κλιδαμυκίνη (clindamycin), ισοτρετινοΐνη (isotretinoin), τρετινοΐνη (tretinoin) και βιταμίνη Α. Δεν πρέπει να γίνεται χρήση λιπαρών αλοιφών και κρεμών, διότι συμβάλλουν στην αύξηση του σμήγματος.

IV. Τα κορτικοστεροειδή χρησιμοποιούνται μόνο σε σπάνιες, βαριές περιπτώσεις. Πρέπει να αποφεύγονται τοπικά για αρκετό χρονικό διάστημα, διότι προκαλούν παρενέργειες στο δέρμα, όπως λέπτυνση του δέρματος, τριχοφυΐα και ευρυαγγείες.

Μετά την αποκατάσταση των βλαβών παραμένουν ουλές, τις περισσότερες φορές ατροφικές ή υπερτροφικές. Για την επαναφορά του δέρματος γίνονται διάφορα peeling.

6.5.3 Δερμαπόξεση

Η δερμαπόξεση (dermabrasion) είναι μια αποτελεσματική επέμβαση για την αισθητική βελτίωση των ουλών της ακμής. Η πέμβαση μπορεί να γίνει με τον κατάλληλο εξοπλισμό στο χειρουργείο του ιατρείου υπό τοπική αναίσθησία.

Στις περιπτώσεις των ουλών από ακμή, η δερμαπόξεση έχει πάντα θετικό αποτέλεσμα. Ομως θα πρέπει να γίνεται πολύ καλή ενημέρωση του ασθενή για το αποτέλεσμα που θα έχει αναλόγως με τη μορφή και την έκταση των ουλών. Ουσιαστικά, οι μικρές ουλές σε διάμετρο και βάθος

υποχωρούν πλήρως, ενώ οι μεγάλες βελτιώνονται αισθητά. Σε αυτές τις περιπτώσεις είναι απαραίτητο για την περαιτέρω βελτίωση αυτών των ουλών να γίνεται πάλι δερματόξεση μετά από 3-6 μήνες περίπου. Για να έχουμε σωστό αποτέλεσμα όσον αφορά τις ουλές, πρέπει να αφαιρεθεί η επιδερμίδα, το θηλώδες χόριο μέχρι τον πυθμένα των ουλών, φθάνοντας μέχρι και το ήμισυ των σμηγματογόνων αδένων, και η επιθηλιοποίηση να γίνει από την κατάδυση της βασικής στιβάδας στα εναπομείναντα τριχοθυλάκια και στους σμηγματογόνους αδένες, ώστε να δημιουργηθεί ένα καινούργιο καθαρό και ομαλό στην επιφάνεια δέρμα.

Όταν πραγματοποιηθεί η επιθηλιοποίηση, το δέρμα είναι ερυθρό χρώμα, που σταδιακά παραμορφώνεται σε 1-2 μήνες. Απαιτείται μεγάλη προσοχή στην προστασία του δέρματος από την ηλιακή ακτινοβολία με πλήρη αποφυγή έκθεσης στον ήλιο για αδέκατου λάχιστο μέρες και στη συνέχεια, απαιτείται η χρήση αντηλιακών με υψηλό δείκτη προστασίας.

I. Επιπλοκές της δερματόξεσης

1. Η συχνότερη επιπλοκή είναι η εμφάνιση πολλαπλών κεχρίων που υποχωρούν με διάνοιξη και την χρήση scrub κρεμών.
2. Υπερτροφικές ουλές παρατηρούνται κυρίως, σε πολύμικρά ποσοστά, στη βαθιά κυρίως δερματόξεση και συνήθως στην περιοχή της γωνίας της γνάθου.
3. Χλόασμα (πανάδες) παρατηρείται κυρίως στα μελαχρινά άτομα αλλά υποχωρεί πλήρως σε ένα μήνα περίπου με την χρήση σκευασμάτων υδροκινόνης - ρετινοϊκού οξέος.
4. Υποχρωμία παρατηρείται κυρίως σε μελαχρινά άτομα, στα οποία έγινε βαθιά δέρματόξεση.
5. Εξάπλωση απλού έρπητα παρατηρείται σε άτομα που εμφανίζουν συχνές υποτροπές απλού έρπητα.

6.5.4 Χημική Αποφολίδωση (Χημικό Peeling)

Η χημική αποφολίδωση (χημικό peeling) γίνεται με διάφορες χημικές ουσίες όπως είναι η φαινόλη, το τριχλωροξεικό οξύ κτλ.

Η αποφολίδωση διακρίνεται:

• σε επιφανειακή που επιδρά μόνο στις ανώτερες στιβάδες της επιδερμίδας,

• σε μεσαία που περιλαμβάνει και τις κατώτερες στιβάδες της επιδερμίδας και

βοηθά στην αποκατάσταση των μικρών βλαβών από την ακμή.

• σε βαθιά που γίνεται μέχρι το χόριο και αποκλειστικά από γιατρό.

Η αποφολίδωση νεκρώνει τα κύτταρα του δέρματος, τα οποία αποβάλλονται μετά από δύο έως τρεις ημέρες. Το δέρμα αναγεννιέται σε διάστημα δέκα ημερών. Επίσης, και στην περίπτωση της αποφολίδωσης, όπως και στην δερμαπόξεση, πρέπει να αποφεύγεται ο ήλιος.

6.6 Χηλοειδής Ακμή του Ανχένα

Είναι χρόνια θυλακίτιδα του αυχένα, που υποτροπιάζει. Προσβάλλονται αποκλειστικά ανδρες, σε νεαρή ηλικία, μετάση προς παχυσαρκία, και οφείλεται στο χρυσίζοντα σταφυλόκοκκο.

I. Κλινική Εικόνα

Στον αυχένα εμφανίζονται θυλακικά φλυκταίνιδια, τα οποία υποτροπιάζουν και οταν περάσουν αφήνονταν χηλοειδή. Το χρώμα των βλαβών στην αρχή είναι ικόκινο και στη συνέχεια το δέρμα επανέρχεται στο φυσιολογικό του χρώμα.

II. Θεραπεία

Χρειάζεται καθαριότητα και τοπική εφαρμογή αντισηπτικών διαλυμάτων. Επίσης στα αντιασθητικά χηλοειδή μπορεί να γίνει κρυοθεραπεία.

Ανακεφαλαί ωση

Να θυμάσαι ότι:

- Ήκοινή ακμή είναι πολύ συχνή δερματοπάθεια. Εμφανίζεται και στα δύο φύλα και συχνότερα στους έφηβους άρρενες. Η εμφάνιση της συμπίπτει με την έναρξη της εφηβείας ή και πρωτύτερα και εξελίσσεται με εξάρσεις και υφέσεις.
- Το εξάνθημα της ακμής είναι πολύ μορφοκαίαποτελείται από φαγέσωρες, βλατίδες, φλυκταίνιδια, βλατιδοφλύκταινες, οξίδια, κύστεις και πολλές φορές από ατροφικές και υπερτροφικές ουλές.
- Η θεραπεία της ακμής διακρίνεται σε συστηματική (με φάρμακα από το στόμα) και τοπική (με καθαριότητα και κρέμες). Επίσης, για τη ναισθητική βελτίωση των ουλών της ακμής εφαρμόζεται η δερμαπόξεση και η αποφολίδωση.

Ερωτήσεις

1. Πού εντοπίζεται η ακμή;
2. Αναφερθείτε στους παράγοντες που επηρεάζουν την ακμή.
3. Τι είναι οι φαγέσωρες;
4. Αναφέρατε τις μη φλεγμονώδεις μορφές της ακμής.
5. Ήκυστι κή ακμήθεωρείται από τις βαριές μορφές ακμής και γιατί;
6. Έχουμε εμφάνιση ακμής από καλλυντικά και ποια ενοχοποιούνται;
7. Ποιες βλάβες δημιουργούνται στην περιοχή του αυχένα από τη χηλοειδή ακμή;

Δραστηριότητες

1. Παρατηρήστε τα πρόσωπα των συμμαθητών σας και βρείτε εάν υπάρχουν φαγέσωρες.
2. Εάν κάποιος συμμαθητής σας πάσχει από ακμή του προσώπου, εντοπίστε από ποια στοιχεία αποτελείται η ακμή αυτή.

